

Vantaan opettaja

7.5.2024

1/2024

Puheenjohtajan terveisiä

Lukuvuoden lähestyessä loppuaan

Liian pitkään kestäneen talven jälkeen kevät on vihdoinkin koittanut ja lukuvuosi lähenee loppuaan. Hetki vaan ja kevät vaihtuu kesäksi, aurinko paistaa ja lämmittää, on loman aika. On kevätlukukauden loppurutistuksen aika. Voimia siihen!

Myös järjestöpuolella on työtä vielä edessä. Vantaan opettajien ammattiyhdistys on määrittänyt neuvottelutavoitteet paikallisiin eriin liittyen. Neuvottelut ovat alkaneet ja olemme esittäneet tavoitteemme työnantajalle. Tätä kirjoitettaessa esitykseen ei ole vielä vastattu, joten olemme edelleen odottavalla kannalla. Ei mitään poikkeuksellista, näin on kuulemma jossain muuallakin, aivan lähellä.

Paikallinen järjestelyerä ja palkkaohjelman paikallinen erä poikkeavat yleiskorotuksesta siten, että nämä maksetaan niille, joille se sovitaan neuvotteluiden tuloksena, ei siis kaikille. Prosentuaalisesti korotukset ovat 0,40 % + 0,33 % (paikallinen järjestelyerä) ja 0,60 % (palkkaohjelman erä) eli siis yhteensä 1,33 %.

Yksinkertaistaen, paikallisen järjestelyerän ja palkkaohjelman järjestelyerän kautta osa opettajista ei saa mitään ja toiset saavat moninkertaisesti tuon 1,33 % korotuksen. Jos paikallisen erän 0,33 % jakamisesta ei päästä yksimielisyyteen, puolet jaetaan paikallisesti yleiskorotuksena ja toisesta puolesta päättää työnantaja. Muuten sopimusjärjestelmä on työnantajalle etulyöntiaseman antava - Jos neuvotteluissa ei saavuteta yksimielisyyttä, työnantaja päättää, kuinka erät jaetaan. Aidompi neuvotteluasema olisi, että jos yksimielisyyttä ei saavuteta, erät kohdistuvat kokonaisuudessaan yleiskorotuksiin. Tälle emme kuitenkaan paikallisesti voi mitään. Näin on sovittu OAJ:n ja Kuntatyönantajien kesken.

Myös yleiskorotuksia on onneksi tiedossa. Ne korottavat siis kaikkien palkkoja. 1.5.2024 palkkoja korotetaan yleiskorotuksella 0,77 % ja 1.6.2024 1,5 %. Aika kuluu ja sopimus on taas ensi vuonna katkolla. Vuonna 2022 saatiin lakon avulla erinomainen sopimus ja palkkaohjelma, joiden arvo valitettavasti suli nopeasti hintojen noustessa ja rahan arvon

laskiessa. Vuonna 2022 inflaatio oli keskimäärin 7,1 % ja vuonna 2023 6,2 % ja tänä vuonna viimeisimmän tilaston mukaan 3,0 % (lähde: Tilastokeskus). Palkansaajien ostovoima on kaikilla sopimusaloilla laskenut, mutta käänne on tapahtunut. Inflaatio on laskenut kohti EKP:n tavoitetta ja siten myös korkotason lasku on edessä, puhumattakaan vaikkapa sähkön hinnasta.

Koska hallituksen tavoitteena vaikuttaa olevan sopia palkankorotusten maksimi vientialojen palkankorotusten tasoon, on vaikea ennustaa helppoja sopimusneuvotteluita tulevalle syksylle ja keväälle 2025.

Voimia lukuvuoden viimeisiin päiviin ja rentouttavaa, aurinkoista kesää!

Mika Koskinen

VOAY:n hallituksen puheenjohtaja

Päuluottamusmiehen puheenvuoro

Kesäkeskeytyksen lähestymisen odotusta ei tarvitse kellekään opettajana työskennelleelle perustella. Odotamme tietoja päättötodistusten koulukohtaisista keskiarvoista tai STT:n lukiovertailua, toivoen Vantaalaisille kouluille ja oppilaitoksille mahdollisimman hyvää menestystä. Osa meistä vanhemmankin roolissa.

Määräaikainen työskentely

Monet saamani yhteydenotot liittyvät toistaiseksi voimassa olevissa palvelussuhteessa olevien haluun työskennellä Vantaalla tai muualla määräaikaisesti.

Jäsen tarvitsee harkinnanvaraisen virkavapauden, jonka saa helpommin, mikäli työskentely tapahtuu Vantaalla. Siihen jopa ohjeistetaan. Tämäkään ei poista esimiehen harkintavaltaa. Yleisohjeena voidaan sanoa, että jäsenen kannattaa mahdollisimman nopeasti keskustella esihenkilönsä kanssa. Jos tiedossa on sijainen, tämä kannattaa kertoa. Etenkin Vantaan sisällä tapahtuvaan työskentelyyn liittyvä esimiehen ”en myönnä virkavapautta” päätös tulee saattaa oman koulun luottamusmiehen tietoon. Asiassa tehdään se, mitä voidaan.

Kuinka vältämme ”seitsemän tuhannen” -virheen?

Jäsenen tulee tarkistaa, kuinka pitkä määräaikainen palvelussuhde hänelle Vantaalla tai toisaalla olisi tarjolla. Jos/kun virkavapaus myönnetään lukuvuodeksi niin, että se päättyy 31.7., ei jäsenen tule saattaa itseään tilanteeseen, jossa esim. perhevapaan sijaisuuden hyväksyminen ja haettu virkavapaus aiheuttaisivat kahden kuukauden palkanmenetyksen. Virkavapaus myönnetään (jos myönnetään) aina kuten se on haettu. Rehtori ei voi omatoimisesti muuttaa virkavapaushakemusta, vaan voi vain ns. “väärinhaetun” virkavapaan hakeneelle opettajalle ohjeistaa oikean tavan. Oman koulun luottamusmieheltä saa myös ohjeistusta vapaan hakemisessa.

Jos rehtori kertoo, ettei haetulla, ja ehkä jo aikaa sitten myönnetyllä, tavalla voida virkavapaata myöntää, tulee jäsenen olla heti yhteydessä luottamusmieheen. Esitettyä muutosta ei ole tarpeen hyväksyä tuosta vain, konsultoimatta luottamusmiestä ensin. Mikäli virkavapaus on myönnetty esim. vastoin Vantaan ohjeistuksia, se on mahdollista perua noin kahden viikon ajan vapaan myöntämisestä. Toisaalta noin kaksi viikkoa virkavapauden myöntämisen jälkeen sen muuttaminen edellyttää hakijan suostumusta.

Työpaikan/työnantajan vaihtaminen

Muutamia huomioita kertauksenomaisesti:

- 1) Irtisanoutumistilanteessa jäsen päättää ajankohdan. Kannattaa siis irtisanoutua niin, että viimeinen palvelussuhdepäivä Vantaalla on uuden palvelussuhteen alkuun välittömästi rajautuva. Esim. veson ollessa 7.8. uudessa paikassa, Vantaalla palvelussuhteen viimeisen päivä tulisi olla 6.8. Jos uusi palvelussuhde alkaa kuitenkin 1.8., on viimeinen palvelussuhdepäivä Vantaalla 31.7.
- 2) Irtisanoutua kannattaa aikaisintaan saatuaan uuden palvelussuhteen virkamääräyksen/työtodistuksen. Jäsenen ei tarvitse irtisanoutua heti saatuaan uuden virkamääräyksen, mutta irtisanoutumisessa tulee huomioida sopimuksen mukaiset määräajat. OVTES:ssa sanotaan:

“Toistaiseksi otetun virka- ja työsuhteisen henkilön irtisanoutuessa irtisanomisaika on vähintään

- 14 päivää, jos palvelussuhde on jatkunut enintään viisi vuotta
- yksi kuukausi, jos palvelussuhde on jatkunut keskeytyksettä yli viisi vuotta
- kaksi kuukautta, jos viranhaltijan ottaminen kuuluu valtuustolle.

Määräaikaisen virkasuhteisen osalta irtisanomisaika on molemmin puolin 14 kalenteripäivää.

Irtisanomisaika alkaa kulua sitä päivää seuraavasta päivästä, jona irtisanominen on annettu tai saatettu tiedoksi. Viranhaltijan/työntekijän pyynnöstä tai suostumuksella voidaan noudattaa lyhyempää irtisanomisaikaa kuin edellä on määrätty.”

- 3) Kannattaa pyytää suosittelijaa, suosituksia ja työtodistus. TE-toimisto tarvitsee päättymisen syyn tai jäsen joutuu selvittämään sen itse. Meillä on yhä jäseniä, joiden toimeentulo on paremman vaihtoehdonkin vallitessa ansioperusteisen työttömyysturvan varassa. Liian myöhään jäsenyyteen heränneet – ja valitettavasti aina yksittäinen SOOL:n jäsen – joutuvat tyytymään KELA:n maksamaan työttömyysetuuteen. Siksi asiasta on uusien opettajien muistilistalla merkintä.
- 4) Työtodistuksen saa suppeana tai laajana. Palvelussuhdetodistukseen ei voi vaatia tai edellyttää esimieheltä tarkkaa kuvausta tehtävien sisällöstä, jos sitä ei haluta antaa. Mikään ei estä esimiestä tietenkään kirjausta tarkasti tekemästä. Oma selvitys palvelussuhdetodistuksen liitteenä yms. on toki usein edullista liittää todistukseen.
- 5) Jos olet tyytymätön työtodistuksen arvioon, et voi saada siihen muutosta. Harkitse siis tarkoin, pyydätkö todistuksen arviolla vai ilman. Yhteydenotto luottamusmieheen on kuitenkin perusteltavissa, jos arvio poikkeaisi räikeästi omasta tulkinnasta. Jälleen tehdään mitä voidaan.
- 6) Jos olet pyytänyt laajan työtodistuksen (siis arvioinnilla) mutta olet tyytymätön samaasi arvioon, et voi enää vaatia suppeaa todistusta.

- 7) Ennen irtisanoutumista tarkista uudelta työnantajalta, onko valinnasta jätetty oikaisuvaatimus määräajan puitteissa. Jos on, ole yhteydessä luottamusmieheesi tai kesällä OAJ:n palveleviin numeroihin.

OPETTAJAN SAIRAUSLOMA KESÄLLÄ – lukio tai perusopetus

Suurin osa peruskoulun ja lukion opettajista on opetusvelvollisuuteen tai vuositunteihin perustuvassa työaikajärjestelmässä, jossa on kesäkeskeytys eikä opettajille kuulu vuosilomaoikeutta. Koska näillä opettajaryhmillä ei ole vuosilomalain tarkoittamaa kesälomaa, heidän ei ole mahdollista siirtää sairauden takia kesälomaansa myöhemmin pidettäväksi.

Opettajien ei ole pakko anoa virkavapaata (sairauslomaa) koulun/oppilaitoksen kesäkeskeytysajaksi, vaikka he olisivat silloin työkyvyttömiä. Eikä sitä kannata hakea! Lisäksi opettaja voi itse hakea Kelan sairauspäivärahan itselleen lääkärintodistuksen perusteella, jos sairausaika ajoittuu laskennallisen vuosiloman ajalle ja ei ole hakenut virkavapautta (sairauslomaa). Laskennallinen vuosiloma alkaa 16.6. ja sen pituus lasketaan täysien lomanmääräytymiskuukausien ja vuosisidonnaiseen lisään oikeuttavan palvelusajan perusteella. Käytännössä laskennallinen vuosiloma on 24, 30 tai 36 päivää. Kela selvittää tarvittaessa suoraan työnantajalta laskennallisen vuosiloman pituuden.

Mikäli sairausloma on alkanut ennen koulun kesäkeskeytyksen alkua ja jatkuu kesäkeskeytyksen päätyttyä, sairauspäivien kokonaismäärään lasketaan laskennallisen vuosiloman ulkopuolelle jäävät kesäkeskeytyspäivät. Tällöinkään et hae virkavapautta (sairauslomaa) kesäkeskeytyksen ajalle.

Jos henkilöllä olisi siis tällainen mahdollisesti yli kesäkeskeytyksen kestävä sairausloma, hänen tulee huomioida seuraavat seikat:

- 1) Kalenterivuodessa on 60 palkallista sairauslomapäivää, tämän jälkeen 120 päivää 2/3 palkalla. Kalenteripäiviä!
- 2) Kun henkilö on ollut sairauslomalla jo ennen kesäkeskeytystä, eikä ole hakenut virkavapautta kesäkeskeytyksen ajalle, ja kun sairaus jatkuu kuitenkin kesäkeskeytyksen jälkeen, syntyy tilanne, että laskennallisen vuosiloman ulkopuolella olevat päivät kuluttavat palkallisia ja/tai 2/3

palkalla maksettavia sairauslomapäiviä. Tällä perusteella työnantajalla voi olla peruste – jota se käyttää aivan varmasti – periä työntekijälle liikaa maksettua palkkaa takaisin.

Muistisääntö:

Älä hae virkavapautta sairauslomaa varten kesäkeskeytyksen ajalle!

Emme luonnollisestikaan suosittele kenellekään sairaana työhön menemistä. Huomioithan kuitenkin, että mikäli et mene ensimmäisenä veso-päivänä työhön, voi syntyä tilanne, jossa työnantaja voi periä sinulle maksettua palkkaa ja vähennät käytössäsi olevia palkallisia sairauslomapäiviä. Jäsenten tulee olla tästä tietoisia pohtiessaan työkykyään ensimmäisenä veso-päivänä. Luottamusmieheen saa yhteyden yleensä ennen ensimmäistä veso-päivää. Ainakin pääluottamusmieheen.

Työtapaturma ja ammattitauti ovat poikkeuksia palkallisen sairausloma-ajan suhteen. Tällöin palkallisia sairauslomapäiviä on 120. Ole kuitenkin yhteydessä omaan luottamusmieheen, jotta et omin päin tee ratkaisua, jota joutuisit katumaan.

Ohjeena on siis olla hakematta virkavapautta kesäkeskeytyksen ajalle! Tämä kai tuli selväksi? Mutta tiedosta tilanne. Edes se, että sairaus ennen ja jälkeen kesäkeskeytyksen on eri, ei muuta tilannetta laskennallisen vuosiloman ulkopuolella olevien päivien suhteen.

Mikäli arvioit mahdolliseksi tilanteen, jossa ennen kesäkeskeytystä alkava työkyvyttömyys on vaarassa jatkua seuraavan lukuvuoden alkuun tai sen yli, ole välittömästi yhteydessä luottamusmieheesi! Mahdollisesti jo ennen hoitavan tahon tapaamista, kun asiaa vasta tutkitaan tai sinulla on aika tutkimukseen. Älä toimi pelkästään tämän tiedotteen varassa! Varhainen yhteydenotto antaa mahdollisuuden pohtia toimintaa, joka ei tarpeettomasti aiheuta taloudellista menetystä ja jossa on mahdollisuus saada sopimuksessa olevaa taloudellista kompensatio sen seikan suhteen, että kohteena olevilla opettajilla ei ole mahdollisuutta loman siirtämiseen työkyvyttömyyden vuoksi.

Vaikka jaksamiseen ja mielenterveyteen liittyvät poissaolot ovat täysin rinnasteisia muihin sairauksiin, meillä on epäily siitä, että etenkin näistä syistä pitkällä sairauslomilla olevat eivät riittävästi tunnista sopimuksen tarjoamia mahdollisuuksia. Nämä ongelmat eivät katoa kesäkeskeytyksen alkaessa! Yhteydenottoa omaan luottamusmieheen saa ja kannattaa suositella myös tällaiselle kollegalle. Jäsenyys on luonnollisesti näissäkin tapauksissa avun edellytys.

Älä siis ikinä, milloinkaan, hae virkavapautta sairauslomaa varten kesäkeskeytyksen ajalle!

Ohjeenamme siis on, että jäsenet tiedostavat ennen kesäkeskeytystä alkaneisiin ja kesäkeskeytyksen jälkeen jatkuviin sairauspoissaoloihin liittyvät kommervenkit. Älä myöskään ole se opettaja, joka kesäkeskeytyksen aikana sairastuessaan hakee virkavapauden! Hae kuitenkin jo ensimmäisestä työkyvyttömyyspäivästä alkaen KELA:n maksama ansioperusteinen sairauspäiväraha. Varautuminen tarkoittaa yhteydenottoa koulun luottamusmieheen tai kesäkeskeytyksen aikana OAJ:n palvelemaan numeroon. Aina ja poikkeuksetta!

Lomakausi lähenee. Vantaalaiset jäsenet ovat saaneet todella runsaasti tiedotusta opintovapaisiin ja vuorotteluvapaisiin liittyen – toinen poistuu ja toisessa poistuu mahdollisuus aikuisopintorahaan. Luottamusmiehet ovat työskennelleet lukuvuoden siinä missä kuka tahansa opettaja ja samalla hoitaneet luottamusmiestehtävää. He ovat epäilemättä kesäkeskeytyksen tarpeessa kuten muutkin! Pääluottamusmieheen on perinteisesti saanut yhteyden vielä pari viikkoa suvivirren jälkeen, mutta jäsenten tulee olla tietoisia siitä, että kesäkeskeytyksen aikana OAJ:n toimiston palvelut ovat jäsenten saatavilla.

Ikävin tilanne on niillä, jotka ovat ajatelleet hoitavansa tulevaksi lukuvuodeksi vuorotteluvapaan vuorottelukorvauksella tai opintovapaan aikuisopintorahalla, jähka opettajat pääsevät kirmaamaan alkukesän rehevään luontoon. Voi olla, että aikaraja tuli jo ehdottomana vastaan? Viimeisillään asiaa pohtivilla on jo toukokuussa kova kiire – liiankin. Teemme mitä voimme!

Älä unohda, että tulevasta lukuvuodesta tulee rankka ja omasta jaksamisesta on huolehdittava! Sen luottamusmiehenkin...

Ansaittua kesää!
Sami Markkanen
pääluottamusmies

Hallituksen vaalit lähestyvät

Oletko kiinnostunut edunvalvonnasta ja ammattiyhdistystoiminnasta? Entä oletko aina halunnut päästä aktiivisesti vaikuttamaan oman ammattiryhmäsi asioihin? Jos vastasit kyllä, niin syksyllä koittaa VOAY:n hallituksen vaali, jossa sinun on mahdollista asettua ehdolle! Kaksi vuotta sitten hallitusvaalia ei järjestetty, koska ehdokkaita ilmoittautui yhtä monta kuin valittavia hallituksen jäseniä (12). Vantaan opettajien ammattiyhdistyksen hallitus valitaan aina kaksivuotiskaudeksi kerrallaan, joten seuraava valittu hallitus työskentelee vuodet 2025-2026.

VOAY on yleissivistävän koulutus- ja kasvatusalan edunvalvoja Vantaalla ja se järjestää jäsenilleen erilaisia tilaisuuksia, koulutuksia ja tapahtumia. Teemme yhteistyötä paikallisesti, alueellisesti ja valtakunnallisesti. Hallituksen jäsenenä sinulla on mahdollisuus päästä vaikuttamaan jäsenille tarjottaviin jäsenetuihin ja osallistua toimintaan ja vaikuttamiseen monella eri tasolla, sillä yhdistyksen jäsenet toimivat erilaisissa luottamustehtävissä myös Vantaan opettajien paikallisyhdistyksessä, OAJ Pääkaupunkiseudun alueyhdistyksessä sekä OAJ:n valtuustossa.

Save the Date - Elobileet tulee taas

Tänä vuonna elobileitä vietetään 30.8. tuttuun tapaan Wanhassa Bäckbyssä. Ilmoittautuminen alkaa syyslukukauden alussa. Tänä vuonna elobileissä vietetään myös VOAY:n 50-vuotisjuhlavuotta. Tervetuloa mukaan!

Ilmoittautuminen tuttuun tapaan VOAY:n sivuilla 8.8. alkaen.

Keväinen kiitos jäsenille

Melkein jo perinteeksi muodostuneeseen tapaan haluamme muistaa jäseniämme tämänkintyövuoden päätteeksi, kiittää hyvistä työstä ja ulottaa VOAY:n 50-vuotisjuhlinta myös kaikkien jäsenten saataville.

Jokainen jäsenemme voi käyttää jäsenedun yhdessä alla olevista paikoista. Edun saa näyttämällä sähköistä jäsenkorttia OAJ:n sovelluksesta kyseisessä paikassa. Lunasta etu itsellesi 1.5.–31.8.2024 välisenä aikana. Edun tarkemman sisällön voit käydä katsomassa VOAY:n sivuilta: www.voay.fi/jasenedut/jasenten-kevatmuistaminen

- Mike's Diner (Tikkurila/Myyrmäki)
- Putte's Bar and Pizza (Tikkurila)
- Kahvitupa Laurentius (Helsingin pitäjän kirkonkylä)

*Hauskaa
kesää!*

